

**De Rebvs Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiae, 1605

Qvomodo Omnibus Avrem Vnam Præciderint, Et in Carro Per Lvdibrium
circumduxerint. Capvt VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](#)

MORTE XXVI. CRVCIFIXORVM: 319
QVOMODO OMNIBVS AVREM VNA M
PRACIDERINT, ET IN CARRO PER LV-
dibrium circumduxerint.

CAPVT VII.

ALTERA Ianuarij sub noctis crepusculum epistola à Gibo:
Anoscio allata est ad substitutum, qua mandabatur, ut postero
die edictum Regis contra Franciscanos eorumque socios
exqueretur: tribus verò illis de Societate non se implicaret, re-
linquens eos in potestate ministri Gubernatoris Ozacensis, qui
eos adduxerat. Paulus frater optans reliquum vitæ tempus impē-
dere in verbo Dei prædicando, quod iam multis annis fecerat,
cepit in carcere sermonem instituere cum custodibus & gentili-
bus incarcерatis, de sanctæ fidei mysteriis, ac singulari quodam
seculi de Domini nostri passione & martyrij excellentia. In his au-
tem sanctis sermocinationibus totam consumebat noctem, om-
nibus auditoribus stupore attonitis ob zelum & efficacitatem di-
centis; ac duo ex ipsis conuersi, se baptismum suscepturos promi-
setunt. Deinde sequenti die manè omnes, numero 24, manibus
post terga reuinctis pedites deducti sunt ad plateam quandam
Meaci superioris, vbi omnibus abscissa est particula ex aure sini-
stra. Quod Gibonoscius forte fieri procurauit (etsi Rex mandasset
uramque aurem præscindi cum naso,) quod nonnulla spe tenere-
tur liberationis omnium. Cumque particulæ aurium, quæ erant
nostris resectæ, à quodam Christiano, (cui nomen erat Victoris, &
Ozacano Gubernatori erat à Secretis, ipsisque Ozaca digressos
comitatus fuerat) cùm à carnificibus in terram abjicerentur, sunt
collectæ, & ad P. Organtinum allatæ: quibus conspectis, & in ma-
nus sumptis multas lacrymas, partim ex commiseratione, partim
præ gaudio profudit, dicens: Ecce tibi primitias Societatis in Ia-
pone: ecce laborū fructum, ecce flores nouæ huius Ecclesiæ, quos
Domino humiliter offero: adiunxit & alia, quæ præsentibus ma-
gnam vim lacrymarum excusserunt.

Auribus resectis, iussere omnes reos, secundum priscum Iapo-
nitæ morem, ascendere carros, sic ut terni in singulis carris es-
sent: nostri verò erant in postremo cincti militibus Gubernato-
ris Ozacensis. Spectantis populi numerus erat infinitus, non in
viis modò, sed etiam in fenestris & tectis. Præferebatur carris in
oblonga perrica tabella, quæ continebat reorum crimen & sen-
tentiam, hac verborum forma: Donia hi homines ex Philippinis ve-
nient quasi Legati, & tamen remanserunt Meaci ut legem Christianam
diuul.

320 HISTORICA RELATIO DE
diuulgaret, quod ego superioribus annis illis fecerè prohibuerā, mā
ut omnes unā cum Iaponiis, qui Christiane Logi nomina dederunt, i
dio tollantur: ita que hi vigintiquatuor crucifigentur Nangasabi,
quoniam rursus dictam legem in futurum tempus prohibeo: omniū
norū; brando, ut fiat executio. Si quis autem edictū meū nō parau
cum uniuersa familiā sua multabitur. Anno primo Cheicq, ad
mūn undecima Luna.

Pater F. Petrus Baptista Commissarius, horum Christi milles
fortissimus Dux, tum ad suos animandos, tum ad solitos Ch
ristianos, qui ad hoc spectaculum concurrerant, clata voce, an
Hispanicē, nunc Iaponicē, quantum poterat, adhibito quoq
corporis gestu & motu, concionabatur. Frater autem Martin
& F. Franciscus magna cum modestia & humilitate, atque si
ram Dicitribunali consisterent, procedebant, diuinæ misericordi
se multa deuotione commendantes. Illud verò spectatoribus pa
tim lachrymas elicuit, partim magnam admirationem attulit
dere in hoc numero tres adolescentulos, (qui Patribus Fran
canis in sacrificio Missæ inseruierant, ac maximus quidem an
quatuordecim circiter auctorū, minimus vndecim) plenos qua
dio, vultu angelico, manibus, ut diximus, à tergo collatis, et
& hilari voce accinentes Dominicam orationem, & salutationem
Angelicam, aliasque orationes. Ac minimus quidem, nominis
domicus, cùm ad eum adhuc in carcere agentem gentilis quidem
primarius venisset, spopondissetque se eum liberaturum, si re
renunciare baptismō, audacter respondit: Imo tu etiam debes fi
xi Christianus, siquidem aliud medium non est ad salutem con
quendam. Dum verò hi Dei serui in hunc modum per Meadum
circunducuntur, nonnulli Christiani, accensi desiderio eandem
cum illis ignominiam mortemque perferendi, rogabant milles
vt & ipsi conjici possent in carros, sed neantiquam assenserunt.

Tandem ad carcere, vnde excesserant, reduci sunt: cumque
e carris desiliissent, Paulus adiungens se Patribus Franciscan
cosque amplectens, magnas gratias egit, quod sub eorum umbra
tantum beneficium à diuina misericordia consecuti essent: quod
ex re obstupefacti milites & aurigæ, inter se dicitabant: Vnde hoc
genus hominum talia agentium? Vbi terrarum possidentes
qui perinde ac isti exultent in probritis & contumeliis?

Postera luce ex mandato Regis hæc prænobilis cohors impo
ta iumentis traducta est Ozacam, ibique per vias ignominiosas
spectaculum proposita: sic prorsus, ut gentiles ipsi commiseratio
ne morti tenere lachrymas nō possent, sed inter se admittuntur.

MÓRTE XXVI. CRVCIFIXORVM.

528

testidicent: O rem ab omni ratione alienam, O iniustitiam magnum! Ozaca denique delati sunt Sacai, ubi quoque contumeliose per urbem sunt deuecti. Postea rumor percrebuit Meaci, P. Ongantinum etiam cum Sociis à Rege ad cædem designatos: qui ruminatos motus inter Christianos, flagrantes desiderio nobiscum occumbendi, excitauit, ut Gibonolcius metu impendentis tumultus coactus fuerit certum hominem amandare, qui singulos Christianos Meaci degentes suo nomine certiores redderet, Regio edicto non comprehendendi nisi Franciscanos, eorumque familiares, & nullos præterea alios. Quo nuncio Christiani conquietuerunt.

DE FERVORE CHRISTIANORVM, HOE

TEMPORE IN OZACANA VABA

degentium.

CAPUT VIII.

ANTEQVAM agam de profectione nostrorum incarceratorum versus Nangasachum, opera precium mihi facturus videor, si indicem, quis fructus, Deo auctore, ex hac persecutione fuerit consecutus. Pereensembo tantum quosdam peculiares nam generales facilè colligi possunt ex supradictis. Prætermisso autem Paulò Sachendono cum aliis quibusdam Dominis, quorum antē mentionem fecimus, venio ad Victorem gubernatoris Ozacani Secretarium. Hic homo bonus, vt cognovit paucos quosdam de nostris ad cædem descriptos, non solum ipse se adiungere voluit nostris, sed etiam laborauit, vt vxor cum filiis in eandem Societatem asciscerentur: & idcirco ex ædibus suis, longius disiunctis, immigravit in alias nostris vicinas: cumque illi quidam dicerent, satis esse, si scilicet ipse se in disertimen vitæ conjiciat, respondit, nec coniugi nec liberis vñnum maius bonum contingere posse; quam si huius vitæ usuram pro Christo contemnari. Imo cum Pater quidam noster autor illi esse conaretur, vt superstites in vita remaneret, propter alios tyrones & teneriores, quos infide Christiana confortare posset, sic animo turbatus est, ac si magna iniuria ab eo affectus esset Breuter, tantum Zelum & ardorem declaravit erga nostros hoc terum statu, vt inde ab initio ad actes nostras venerit, & in iis diu noctuque continenter quasi manens, donec Meacum abiit, comes fratris nostri Pauli Michi, ubi illi præstò fuit in carcere, & extra illum.

De Andrea Ongasaura iam dictum est, quanta promptitudi-
Tom.ij. xx ne con-